

PM 2013:115 RVII (Dnr 325-1186/2012)

En kommission för att få stopp på vräkningar av barnfamiljer **Skrivelse av Stefan Nilsson (MP)**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse av Stefan Nilsson (MP) om ”En kommission för att få stopp på vräkningar av barnfamiljer” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen den 15 augusti 2012 anser Stefan Nilsson (MP) att det finns det en politisk konsensus om att barn inte ska utsättas för att bli vräkta från sina hem. Stockholms stad har satt upp målet att antalet vräkningar ska minska och att inga barn ska vräkas. Stefan Nilsson föreslår att en kommission utses med uppdrag att utreda och analysera samtliga fall där barn i Stockholms stad har utsatts för vräkning under de senaste fem åren.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd för yttrande.

Stadsledningskontoret anser att man i budget för 2013 gett socialnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att i arbetet mot hemlöshet prioritera de förebyggande insatserna. Vidare står det i budgeten 2013 att det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att tidigt förebygga vräkningar. I det arbetet är skuldrådgivning en viktig del. Inga barnfamiljer i Stockholm ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning.

Socialnämnden anser att kommunfullmäktige i budget för 2013 gett mål, uppdrag och ägardirektiv för de kommunala bostadsbolagen. Bolagen ska enligt budget fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar och får i uppdrag att ta fram arbetsmetoder för att minska antalet avhysningar tillsammans med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och landstinget. Särskilt viktigt är att inga barnfamiljer ställs utan boende.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att det vräkningsförebyggande arbetet är prioriterat inom alla verksamhetsområden och i synnerhet när det gäller arbetet riktat till barnfamiljer. Stadsdelsnämnden anser även att det är viktigt att det finns fungerande samverkansrutiner mellan olika aktörer samt instämmer i att budget och skuldrådgivarnas arbete är viktigt när det gäller målgruppen ”vräkningshotade familjer”.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att stadens ambition att antalet vräkningar ska minska och att inga familjer med barn ska vräkas är bra. I de fall det förekommer risk för vräkning har nämnden utbyggda rutiner/handlingsplan i syfte att förhindra att så sker.

Mina synpunkter

Att ge barn en trygg start i livet är ett av våra viktigaste uppdrag. Stockholms stads riktlinjer när det kommer till beslut som rör barn är tydliga. Barnens situation ska alltid uppmärksammas och beslut ska även se till vad barnens bästa kräver. Konsekvenserna för barnen ska alltid övervägas innan beslut fattas. Den största effekten uppnås när insatser ges i ett tidigt stadium. Genom samverkan, hjälp och stöd kan vi i flertalet av fallen motverka en vräkning och hjälpa de som är berörda.

I skrivelsen föreslås att budget- och skuldrådgivning bör byggas ut så att den är lättillgänglig i alla stadsdelsnämnder och att rådgivning ska erbjudas över internet. I stadens budget för 2012 fick stadsdelsnämnderna uppdraget att erbjuda personligt möte vid budget- och skuldrådgivning genom öppen mottagning, vilket stadsdelsnämnderna har infört. Socialnämnden utvecklar tillsammans med stadsdelsnämnderna en e-tjänst för budget- och skuldrådgivning i form av ett guiderum som ska hjälpa medborgarna med information kring budget- och skuldrådgivning. I samband med budget 2013 beslutade kommunfullmäktige att inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning.

Kommunfullmäktige har i budget för 2013 gett socialnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att fortsätta det förebyggande arbetet. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att tidigt kunna förebygga vräkningar. Preventiva insatser ska bland annat riktas mot barnfamiljer och personer med psykisk funktionsnedsättning.

Det är viktigt att komma ihåg att majoriteten av de registrerade vräkningsansökningarna inte slutar med vräkning. Till det kommer att statistiken bakåt i tiden blir missvisande då den också inkluderar barn som inte stadigvarande bor hos den förälder som vräks. Men, detta minskar inte på något sätt vikten av att arbeta förebyggande och fortsätta minska antalet verkställda vräkningar i Stockholms stad.

Stockholms stad har en god samverkan mellan stadsdelsnämnderna, bostadsförmedlingen och bostadsbolagen med flera när det kommer till personer som riskerar att vräkas. Ju tidigare insatser ges, desto bättre utgång för alla parter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Stefan Nilsson (MP) om "En kommission för att få stopp på vräkningar av barnfamiljer" anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 8 augusti 2013

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelse (15/8) av Stefan Nilsson (MP) om en kommission för att få stopp på vräkningar av barnfamiljer

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

1. bifalla skrivelsen
2. därutöver anföra

Antalet barn som vräks från sina hem i Sverige har minskat det senaste året, men i Stockholms stad går utvecklingen i rakt motsatt riktning. I Stockholm utsattes 27 barn för vräkning 2011, och 47 barn 2012. Första kvartalet i år vräktes 24 barn, vilket pekar mot att siffran stiger markant även 2013.

Det behövs en utredning av samtliga vräkningar de senaste åren där barn berörts för att se vilka åtgärder som hade behövts för att förhindra vräkningarna. Med utförlig information om vad som har gått snett utifrån ett stort antal enskilda fall så kan man få ett gediget kunskapsmaterial om vilka delar i Stockholms arbete med att förhindra vräkningar som inte fungerar. Ett åtgärdsprogram för att förhindra vräkningar bör sedan utformas utifrån detta material.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) enligt följande.

De fall som går så långt att de syns i statistiken över vräkningar är sannolikt bara toppen på ett isberg. Idag finns det många barnfamiljer som aldrig ens kommer in på bostadsmarknaden eller i den statistik som förs av socialförvaltningen. Det illustrerar både behovet av en ny generell ekonomisk politik som minskar klyftor, fattigdom och utanförskap samt en ny bostadspolitik som ökar utbudet av bostäder. Det förtar inte det djupt problematiska i att vräkningar där barn förlorar sitt hem och sin trygghet ökar och att varje sådan vräkning som görs är en för mycket.

Vräkningar av barnfamiljer och problem med bostäder för familjer innehåller många aspekter och är en mycket svår problematik. Ett stort problem är att socialtjänsten kommer in för sent i processen. Det finns exempel på kommuner som idag jobbar mer proaktivt med frågan. I sammanhanget har Norrköping och Nynäshamn nämnts.

Vräkningen i sig innebär i många fall början på en negativ spiral. När denna trygghet försvinner kan också flera andra bitar falla. Ett effektivt sätt att minska hemlösheten är att minska antalet vräkningar. En orsak till vräkning är skuldproblematik. Därför bör det i nära anslutning till stadens skuldrådgivning finnas ombud som kan hjälpa och stödja personer som hotas av vräkning.

Att hamna i skuldfällan är en stor begränsning för människors frihet och möjlighet att styra sitt liv. För den som har hamnat i kronofogdens register kan det bli svårt att få banklån, hyreskontrakt, telefonabonnemang och liknande.

Det kan idag vara upp till 1,5 års väntetid för att få träffa en skuldrådgivare. För att leva upp till målsättningen att snabbt få hjälp gäller det att bemanningen i stadsdelsnämnderna består av personal som har rätt kompetens på området. I Stockholm är det oroande att antalet ungdomar som hamnar i skuldfällan ökat kraftigt de senaste åren. År 2006 hade inte ens 1 procent mellan 18 och 25 år fått ett inkassokrav. År 2012 har 7 procent av dem redan fått inkassokrav i brevlådan.

Vi vill slutligen inskräpa vikten av att de som en gång har vräkts från sin lägenhet måste få stöd att komma in på bostadsmarknaden igen. Därför bör man till exempel utreda möjligheterna att hjälpa personer som bor hos Stiftelsen hotellhem och som har små hyresskulder som hindrar egna hyreskontrakt.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Stockholms stad följer upp varje vräkning av barnfamiljer from 2014
2. Ägardirektiven för stadens bostadsbolag förtydligas när det gäller tidig information om hyresskulder och även om upprepade försenade hyresinbetalningar
3. Regeringen uppvaktas om nödvändiga ändringar i lagstiftningen
4. Skrivelsen besvaras enligt nedan

Barn fortsätter att vräkas trots att vi vet att vräkningar är mycket skadliga för barn eftersom deras trygghet och sociala sammanhang raderas. Arbetet mot vräkningar av barn och andra påtvingade flyttar som drabbar barnfamiljer måste därför ha högsta prioritet, liksom arbetet för att barnfamiljer överhuvudtaget ska komma in på bostadsmarknaden.

Eftersom kronofogdemyndigheten först i slutet av december 2012 har börjat föra statistik över barns boendeform är det inte en framkomlig väg att tillsätta en kommission som granskar de senaste fem årens vräkningar av barnfamiljer. Däremot bör Stockholms stad granska varje eventuellt tillkommande fall av barnvräkningar och lära av det inträffade.

Socialtjänsten förebygger många vräkningar, men det finns enligt forskningen en rad brister som gör att barn fortsätter att vräkas. Det handlar om informationsbrister och svagheter i lagstiftningen, men också om brister i socialtjänstens handläggning och att familjer drar sig undan kontakt. Kunskapen om metoder och möjligheter behöver förbättras och underhållas.

Skyldigheten för hyresvärdarna att informera socialtjänsten vid hyresskulder räcker inte, information måste också ges när hyran månad efter månad betalas in för sent. Kronofogden är inte heller skyldig att informera när bostadsrätter säljs på exekutiv auktion. Barnfamiljer som bor i andra hand är oskyddade och vräks om förstahandshyresgästen inte betalar in hyran.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert, Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en skrivelse anser Stefan Nilsson (MP) att det finns det en politisk konsensus om att barn inte ska utsättas för att bli vräkta från sina hem. Stockholms stad har satt upp målet att antalet vräkningar ska minska och att inga barn ska vräkas. Skribenten föreslår att en kommission utses med uppdrag att utreda och analysera samtliga fall där barn i Stockholms stad utsatts för vräkning under de senaste fem åren.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd för yttrande.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	5
Socialnämnden	6
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	7
Östermalms stadsdelsnämnd	9

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har i budget för 2013 givit socialnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att i arbete mot hemlöshet prioritera det förebyggande arbetet. Vidare står det i budgeten 2013 att ”det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att tidigt förebygga vräkningar. I det arbetet är skuldrådgivning en viktig del. Preventiva insatser ska bland annat riktas mot barnfamiljer och personer med psykiskt funktionsnedsättning. Inga barnfamiljer i Stockholm ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning”. I budget för 2013 anger kommunfullmäktige även mål, uppdrag samt ägardirektiv för de kommunala bostadsbolagen. Där står att läsa att bolagen ska fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar samt att de får i uppdrag att ta fram arbetsmetoder för att minska antalet avhysningar tillsammans med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och landstinget. Det är särskilt viktigt att inga barnfamiljer ställs utan boende. Stadsledningskontoret anser att dessa mål, uppdrag och ägardirektiv tydligt ställer krav på att staden gemensamt ska minska antalet vräkningar, speciellt rörande barnfamiljer.

I skrivelsen föreslås att budget- och skuldrådgivning bör byggas ut så att den är lättillgängligt i alla stadsdelsnämnder och att rådgivning ska erbjudas över internet. I kommunfullmäktiges budget för 2012 fick stadsdelsnämnderna uppdraget att erbjuda personligt möte vid budget- och skuldrådgivning genom öppen mottagning, vilket stadsdelsnämnderna har infört. Socialnämnden utvecklar tillsammans med stadsdelsnämnderna en e-tjänst för budget- och skuldrådgivning i form av ett guiderum som ska hjälpa medborgarna med information kring budget- och skuldrådgivning.

För att kunna arbeta förebyggande förutsätts att socialtjänsten informeras i tid om förestående vräkningar. Det är lagreglerat att hyresvärdar och bostadsrättsföreningar ska informera socialtjänsten vid hyresskulder men inte vid upprepade sena inbetalningar av hyran. Socialnämnden samt stadsdelsnämnderna arbetar kontinuerligt med att förtydliga rutiner för kommunikation mellan hyresvärdar samt bostadsrättsföreningar mot socialtjänsten.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelse (15/8) om en kommission för att få stopp på

vräkningar av barnfamiljer av Stefan Nilsson (MP) anses besvarad med hänvisning till vad som anförts ovan.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2013 följande.

5. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
6. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har i budget för 2013 gett socialnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att;

"I arbetet mot hemlöshet är det förebyggande arbetet fortsatt prioriterat. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att tidigt förebygga vräkningar. I det arbetet är skuldrådgivning en viktig del. Preventiva insatser ska bland annat riktas mot barnfamiljer och personer med psykisk funktionsnedsättning. Inga barnfamiljer i Stockholm ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning."

Under 2012 har stadens revisorer granskat det vräkningsförebyggande arbetet på några utvalda stadsdelar. Resultatet kommer att presenteras under första delen av 2013.

I budget för 2013 anger kommunfullmäktige mål, uppdrag och ägardirektiv för de kommunala bostadsbolagen. Bolagen ska enligt budget fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar och får i uppdrag att ta fram arbetsmetoder för att minska antalet avhysningar tillsammans med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och landstinget. Särskilt viktigt är att inga barnfamiljer ställs utan boende.

Stadsdelsförvaltningarnas rutiner

Socialnämnden har under januari 2013 gjort en inventering av stadsdelsnämndernas vräkningsförebyggande arbete vid möten med cheferna för ekonomiskt bistånd och budget- och skuldrådgivarna. Vid dessa möten framkom att stadsdelsnämnderna har organiserat det vräkningsförebyggande arbetet på två olika sätt. Ett sätt är att ha en särskild funktion ("hyresrådgivare") och ett annat att mottagningsfunktionen för ekonomiskt bistånd tar emot samtliga underrättelser som rör vräkningar. Stadsdelsnämnderna har etablerade rutiner för handläggningen av ett ärende som rör vräkningar men däremot behöver arbetet med handlingsplaner för det vräkningsförebyggande arbetet utvecklas. Inventeringen visade även att det behöver etableras lokala rutiner för samarbetet mellan hyresrådgivarna, mottagningsenheterna och budget- och skuldrådgivarna för att förebygga vräkningar.

Budget- och skuldrådgivning

I skrivelsen föreslås att budget- och skuldrådgivningen bör byggas ut så att den är lättillgänglig i alla stadsdelar och att rådgivningen ska erbjudas över internet. I kommunfullmäktiges budget för 2012 gavs stadsdelsnämnderna uppdraget att erbjuda ett personligt möte vid budget- och skuldrådgivning genom öppen mottagning, vilket de flesta stadsdelarna har infört. Särskilt prioriterat är att familjer med barn snabbt ska erbjudas rådgivning. Förvaltningen utvecklar tillsammans med stadsdelsnämnderna en e-tjänst för budget- och skuldrådgivning, "guiderummet", som beräknas vara klar under våren 2013.

Förtydligad information från hyresvärdar

Utifrån diskussionen med stadsdelsnämnderna, stadens rapport från 2010 och den vägledning som Socialstyrelsen har tagit fram "Vräkningsförebyggande arbete – stöd till socialtjänsten och andra aktörer" framgår att det ofta förekommer att socialtjänsten inte blir underlättad i ett tillräckligt tidigt skede. I det förebyggande arbetet behöver stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen ta fram gemensamma rutiner för samarbetet. Det är även av vikt att bostadsbolagen informerar sina hyresgäster om deras eget ansvar enligt hyreslagens regler. Informationen behöver inkludera såväl skyldigheter som rättigheter och vilka försummelser som kan vara grund för avhysning.

För att kunna arbeta förebyggande förutsätts att socialtjänsten informeras i tid vilket skulle kunna förtydligas ytterligare i ägardirektiven. Det är lagreglerat att hyresvärdar/bostadsrättsföreningar ska informera socialtjänsten vid hyresskulder men inte vid upprepade sena inbetalningar av hyran. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förtydliga rutiner för kommunikation mellan hyresvärdar/bostadsrättsföreningar och socialtjänsten.

Kronofogdemyndighetens statistik

Stadens uppföljning av vräkta barnfamiljer bygger på kronofogdemyndighetens nationella statistik vars lägsta nivå är kommuner. Kronofogdemyndighetens statistik över det totala antalet verkställda vräkningar finns endast för hela riket. När det gäller antalet berörda barn finns statistik på kommunnivå. Detta gör att vid en jämförelse mellan åren för berörda barn går det inte att avgöra om det är antalet familjer som har ökat eller om ökningen beror på att det är antalet familjer med många barn som har ökat.

Kommission

I skrivelsen föreslås att en kommission tillsätts för att analysera samtliga fall de senaste fem åren. Då det inte finns statistik på individnivå över verkställda vräkningar för barnfamiljer är det inte möjligt att följa dessa ärenden.

Förvaltningen kommer under året följa upp stadsdelsnämndernas vräkningsförebyggande arbetet utifrån den rekommendation som presenterades i "rapporten om vräkningsförebyggande arbete i Stockholms stad" (SoN 2011-02-07, Dnr 3.2-0602/2010). Förvaltningen kommer också att se över behovet av att följa upp de seminarier som genomfördes 2011 för stadens personal som utreder uppsägningar, de kommunala bostadsbolagen och kronofogdemyndigheten. Informationsmaterial, arbetsrutiner och mallar i det vräkningsförebyggande arbetet kommer under året att ses över i samråd med berörda aktörer.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2013 att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på skrivelse från Stefan Nilsson (MP).

Reservation anfördes av ledamoten Åsa Öckerman m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Statistik

Det finns svårigheter med att ta fram samtliga fall där barn drabbats av vräkningar. När det gäller Kronofogdemyndighetens statistik, avseende hur många barn som berörs av vräkningar, ger det ingen fullständig information om antalet barn som av olika skäl blir/är bostadslösa. Om det vid en verkställd avhysning, finns tillhörigheter i lägenheten som kan antas tillhöra ett barn redovisas det som en vräkning där barn blivit berörda. I den gruppen finns barn som växelvis bott hos sina föräldrar, men även barn som har en umgängesförälder eller i

perioder bott hos sina mor- eller farföräldrar.

Familjer som inte har någonstans att bo.

Det förekommer ibland att barn utsätts för vräkning och att barn och förälder inte har kunnat lösa sin situation på egen hand. Insatser från socialtjänsten som familjerna erhåller är hotellboende och sociala jourboenden. I dessa familjer finns ofta en mer komplicerad problematik. Det är inte ovanligt att föräldrarna är eller har varit aktuella för insatser inom olika områden som, socialpsykiatri, missbruk eller barn och ungdom.

Även om förvaltningen arbetar med målsättningen att inga barn ska vräkas så går det inte alltid att undvika. När förstahandshyresgästen hyrt ut sin lägenhet utan värdens tillstånd eller om förstahandshyresgästen underlåter att betala hyra så blir andrahandshyresgästen avhyst oavsett om det finns barn i hushållet eller inte. Det upptäcks oftast inte förrän samma dag när avhysning sker. De familjerna har inget eget kontrakt och därför finns ingen möjlighet för dem att bo kvar. Dessa familjer räknas med i Kronofogdemyndighetens statistik.

Bostadsrätter på exekutiv auktion

Kronofogdemyndigheten har ingen skyldighet att informera socialtjänsten när bostadsrätter säljs på exekutiv auktion. Om information gavs skulle det vara möjligt att arbeta med dessa familjer inom ramen för stadsdelens budget och skuldrådgivning. En del av de bostadsrätter som säljs på exekutiv auktion skulle kunnat räddas om socialtjänsten hade fått informationen.

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete.

I förvaltningens handlingsplan mot vräkningar av barnfamiljer har interna rutiner tagits fram, hur det vräkningsförebyggande arbetet ska ske. Arbetet med barnfamiljer sker enligt nedan beskrivning:

När brev om uppsägning på grund av hyresskulder inkommer skickas ett standardbrev till den berörde att denne ska kontakta förvaltningen om han/hon behöver råd och stöd för att lösa sin situation. Om barnfamiljen inte svarar på standardbrevet inom en vecka tar budget- och skuldrådgivare kontakt med hyresvärden för att ta reda på om hyresskulden kvarstår eller är reglerad samt hur situationen ser ut i övrigt. Om det efter kontakten med hyresvärden finns behov av ytterligare kontakt tar de kontakt med familjen med erbjudande om personlig besökstid.

När meddelande om avhysning inkommer lämnas ärendet till en socialsekreterare på mottagningssektionen inom Enheten för arbete och försörjning, som kontakter familjen snarast. Om familjen inte går att nå skall hembesök göras. Meddelandet om avhysning skickas även till Mottagningssektionen vid Utredningsenheten för barn- och ungdom som gör en förhandsbedömning, huruvida utredning skall öppnas. Kontakt tas omgående med familjen. Socialsekreteraren i ärendet kontakter även budget- och skuldrådgivare med fråga om de etablerat kontakt med familjen.

Det är Mottagningssektionen på Enheten för arbete och försörjning som ansvarar för att kontakt med den enskilde etableras. Vid behov finns möjlighet att be uppsökare (Enheten för utredning och öppenvård Vuxna) vara behjälplig vid hembesök tillsammans med utredande socialsekreterare. Om man inte lyckats etablera en kontakt med familjen skall handläggare från de båda mottagningssektionerna alltid närvara vid avhysningen.

En tidig kontakt med barnfamiljer möjliggör att situationen kan lösas innan avhysning blir aktuell samt att man kan förhindra att problemet med försenade hyresbetalningar uppkommer igen. Som stöd i det praktiska arbetet med hyresskulder och avhysningar används ”Ekonomi i fokus”. (Information om budget- och skuld rådgivning vid hyresrådgivning och träningsboenden.) Där finns den juridiska processen beskriven i sin helhet.

Utöver detta kan nämnas att det även finns en person som arbetar som hyresrådgivare och följer upp de meddelande om hyresskuld som inkommer. Det finns även möjlighet för personer med skuldproblematik att besöka förvaltningens öppna mottagning för budget- och skuldrådgivning dit man kan gå utan väntetid.

Vräkningsförebyggande arbete är prioriterat inom alla verksamhetsområden och i synnerhet när det gäller arbetet riktat mot barnfamiljer. Förvaltningen anser även att det är vik-

tigt att det finns fungerande samverkansrutiner mellan olika aktörer samt instämmer i att budget och skuldrådgivarnas arbete är viktigt när det gäller målgruppen ”vräkningshotade familjer”.

I de familjer där hyresskuld förekommer är det mycket vanligt att familjerna även har annan skuldproblematik, hyresskulden är inte en unik händelse. Ofta handlar det om att människor saknar kunskap/förmåga att hantera sin vardagsekonomi. Även om en hyresskuld är reglerad, måste förebyggande arbete ske i syfte att undvika ny skuldsättning. Det är viktigt att människor själva arbetar för att åstadkomma en förändring och socialtjänsten ger stöd, om behov finns, exempelvis genom budget och skuldrådgivning.

Det som talar emot en kommission i nuläget är att Kronofogdemyndigheten från och med 2012-12-12 börjat föra statistik över barnets/barnens boendeform. Det är först nu vi kan börja följa var barn bor och om de har ett stadigvarande boende med en annan förälder. Att utreda samtliga fall de senaste fem åren, där barn blivit berörda, är svårt eftersom inte finns dokumenterat hos Kronofogdemyndigheten vilka dessa barn är och vilken relation barnen har till den som vräks.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2013 att godkänna och överlämna detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Stefan Nilsson m.fl. (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och ledamoten Berit Bornecrantz Diaz (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens ambition att antalet vräkningar ska minska och att inga familjer med barn ska vräkas instämmer naturligtvis förvaltningen i. Inom stadsdelsområdet Östermalm är detta dock inget stort problem. Under 2012 anmälades totalt 6 ärenden till Kronofogdemyndigheten för vräkning varav inga barnfamiljer. I de fall det förekommer risk för vräkning har förvaltningen utbyggda rutiner/handlingsplan i syfte att förhindra att så sker. Därutöver har förvaltningen ett pågående projekt på halvtid, **Förebyggare-Bo**, med följande målsättning:

- Färre vräkningar totalt och i synnerhet att inga familjer med barn vräks.
- Metod- och kunskapsutveckling inom Östermalms SDF som ska leda till att fler får behålla sin bostad.
- Utveckling av samverkan med övriga berörda parter avseende vräkningar.

Vidare är budget- och skuldrådgivningen utbyggd i samverkan Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms SDF och är förlagd till Norrmalms SDF. En öppen rådgivning startade i april 2012. Den har inneburit ökad tillgänglighet för allmänheten och att kötiden har försvunnit.

Avseende principbeslut om stopp för vräkningar av barnfamiljer i stadens tre allmännyttiga bostadsbolag menar förvaltningen att ett sådant principbeslut i så fall måste gälla samtliga fastighetsbolag och hyresvärdar. Annars kan det bli en egendomlig situation på bostadsmarknaden.

Ett totalt stopp för vräkning av familjer där det finns barn är inte alldeles enkelt, eftersom hyresvärdar och bostadsrättsföreningar inte kan ge ”carte blanche” för underlåtenhet att

betala hyra eller för störande beteende. Det gäller dock att hitta andra tillräckligt verksamma instanser som inte slår så hårt mot barnen som en vräkning.

Förvaltningen är tveksam till förslaget att tillsätta en särskild kommission, men instämmer i att vräkningsärenden där barn har varit inblandade bör analyseras och att förslag med åtgärder i syfte att inga barn ska vräkas bör tas fram. Detta bör dock kunna göras inom Socialförvaltningen.

RESERVATIONER M.M.

Socialnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) enligt följande.

1. Socialnämnden beslutar att tillstyrka skrivelsen.
2. Därutöver anför nämnden följande:

Antalet barn som vräks från sina hem i Sverige har minskat det senaste året, men i Stockholms stad går utvecklingen i rakt motsatt riktning. I Stockholm utsattes 27 barn för vräkning 2011, och 47 barn 2012, siffror som är mycket oroande.

Det behövs en utredning av samtliga vräkningar de senaste åren där barn berörts för att se vilka åtgärder som hade behövts för att förhindra vräkningarna. Med utförlig information om vad som har gått snett utifrån ett stort antal enskilda fall så kan man få ett gediget kunskapsmaterial om vilka delar i Stockholms arbete med att förhindra vräkningar som inte fungerar. Ett åtgärdsprogram för att förhindra vräkningar bör sedan utformas utifrån detta material.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V) enligt följande.

Vräkningar är kanske inte den största faktorn att beakta när man ser till barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad. Det allra största problemet är snarare att det idag finns alldeles för många barnfamiljer som aldrig ens kommer in på bostadsmarknaden eller i den statistik som förs av socialförvaltningen. Men oavsett hur många vräkningar som görs är varje vräkning en för mycket.

Vräkningar av barnfamiljer och problem med bostäder för familjer innehåller många aspekter och är en mycket svår problematik. Ett stort problem är att socialtjänsten kommer in för sent i processen. Det finns exempel på kommuner som idag jobbar mer proaktivt med frågan. I sammanhanget har Norrköping och Nynäshamn nämnts.

Vräkningen i sig innebär i många fall början på en negativ spiral. När denna trygghet försvinner kan också flera andra bitar falla. Ett effektivt sätt att minska hemlösheten är att minska antalet vräkningar. En orsak till vräkning är skuldproblematik. Därför bör det nära anslutning till stadens skuldrådgivning finnas ombud som ska hjälpa och stödja personer som hotas av vräkning.

Att hamna i skuldfällan är en katastrof för människor. För den som har hamnat i kronofogdens register kan det bli svårt att få banklån, hyreskontrakt, telefonabonnemang och liknande. Det kan det vara upp till 1,5 års väntetid för att få träffa en skuldrådgivare.

För att leva upp till målsättningen att snabbt få hjälp gäller det att bemanningen i stadsdelsnämnderna består av personal som har särskild kompetens på området. I Stockholm är det oroande att antalet ungdomar som hamnar i skuldfällan ökat de senaste åren. År 2006 hade inte ens 1 procent mellan 18 och 25 år fått ett inkassokrav. År 2012 har 7 procent av dem redan fått inkassokrav i brevlådan.

Vi vill sist inskräpa vikten av att de som en gång har vränts från sin lägenhet måste få stöd att komma in på bostadsmarknaden igen. Därför bör man till exempel utreda möjligheterna att hjälpa personer som bor hos Stiftelsen hotellhem och som har små hyresskulder som hindrar egna hyreskontrakt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Åsa Öckerman m.fl. (MP) enligt följande.

1. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Att därutöver anföras:

De svårigheter att få fram rättvisande statistik som stadsdelsförvaltningen pekar på, och att Kronofogden inte har skyldighet att informera när bostadsrätter där barn bor säljs på exekutiv auktion får oss bara att dra slutsatsen att det är just en kommission som behövs.

En speciell kommission behövs för att kunna arbeta samlat och konstruktivt framåt för att se till att det vräkningsförebyggande arbetets alla ingredienser hålls på en tillräckligt hög nivå kvalitativt i alla stadens stadsdelar och ge input till externa myndigheter. Nya metoder bör också utarbetas och användas. Budget- och skuldrådgivningen bör byggas ut.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Stefan Nilsson m.fl. (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och ledamoten Berit Bornecrantz Diaz (V) enligt följande.

Det är positivt att vräkningar av barn är så sällsynta på Östermalm och att det inom förvaltningen arbetas förtjänstfullt med att förebygga vräkningar.

Det är också glädjande att nämnden och förvaltningen instämmer i syftet med skrivelsen; att vräkningsärenden där barn varit inblandade bör analyseras och att förslag med åtgärder i syfte att inga barn ska vräkas bör tas fram. Det är naturligt att socialförvaltningen har ansvaret för detta.